

Spoločne či každý po svojom?

Prvé stretnutie vrcholových predstaviteľov poľnohospodárskych samospráv zo strednej Európy, t.j. z krajín V4 plus Rakúsko a Chorvátsko inicioval a celé rokovanie osobne aj viedol maďarský minister poľnohospodárstva István Nagy spolu s predsedom Poľnohospodárskej komory rakúskej spolkovej krajiny Burgenland a bývalým rakúskym spolkovým ministrom poľnohospodárstva Nikolausom Berlakovichom v reprezentatívnych priestoroch Národného žrebčína v Bábolne.

Stretnutia sa zúčastnil za Agrárnu komoru Českej republiky jej predseda Zdeněk Jandejsek, Národnú radu poľnohospodárskych komôr Poľskej republiky zastupoval jej predseda Viktor Szmulevicz, Maďarskú poľnohospodársku komoru reprezentoval podpredseda Tamás Éder, za Chorvátsku poľnohospodársku komoru bol prítomný jej predseda Mladen Jakopovič. Slovenskú poľnohospodársku a potravinársku komoru reprezentoval člen predstavenstva Adrián Šedivý a ústredný riaditeľ Jozef Artim.

Stretnutie sa uskutočnilo 5. júla symbolicky hneď na druhý deň po skončení úvodného zasadnutia nového Európskeho parlamentu, na ktorom sa o.i. kreovali aj jeho príslušné výbory dôležité pri tvorbe novej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ po roku 2020. Zloženie výborov odráža reálne postavenie poľnohospodárstva a potravinárstva v tej – ktorej krajine a musíme konštatovať, že Slovenská republika v tomto ťahá za výrazne kratší koniec. V najdôležitejšom výbore pre sektor poľnohospodárstva COMAGRI má každá krajina V4, okrem Slovenska, svojho riadneho člena.

Témy stretnutia

Na stretnutí rezonovali spoločné záujmy sektora v strednej Európe a tým je najmä udržanie dostatočného rozpočtu EÚ pre Spoločnú poľnohospodársku politiku aj po roku 2020 či zjednodušenie administratívnej záťaže SPP.

Rozdielny názor bolo možné vycítiť pri diskusii ohľadne možného scenára zníženia celkovej podpory pre SPP po roku 2020. Kým Rakúšania sa jednoznačne vyjadrili, že prioritou bude vykrytie prípadného zníženia zdrojov EÚ z národného rozpočtu do výšky 100 %, slovenská strana hovorí s optimizmom, ale opatrne, o prípadnej aspoň 40 %-nej kompenzácii opatrení II. piliera z prostriedkov štátneho rozpočtu.

Podľa účastníkov stretnutia nemá nastať renacionalizácia SPP, ale dôsledné presadzovanie spoločnej SPP. Dôležité je vyvinúť úsilie smerom k zlepšeniu informovanosti verejnosti o význame agrokomplexu v spoločnosti a potrebe zachovanie výroby potravín aj vo vzťahu k udržateľnosti života na vidieku. Novou výzvou bude vytvorenie si pozitívnych väzieb s generáciou mladých ľudí, ktorí v dôsledku moderného spôsobu života spojeného s informačnými technológiami nemajú prakticky žiadny vzťah k pôde.

Pozitívnym prvkom stretnutia predstaviteľov stredoeurópskych poľnohospodárskych samospráv je snaha o rešpektovanie osobitostí sektora tej ktorej krajiny. Na vystúpenie A. Šedivého a jeho zdôraznenia potreby princípu dobrovolnosti ohľadne stropovania výšky podpory priamych platieb vzhľadom na veľkosť fariem na Slovensku pozitívne zareagoval N. Berlakovich. Rešpektuje veľkostnú štruktúru slovenských fariem, ktorá sa nemôže porovnávať s malými farmármi v najmenej rakúskej spolkovéj krajine. Na druhej strane malí rakúski farmári prinášajú na lokálne trhy regionálne špeciality, o ktoré má rakúsky spotrebiteľ záujem a za ktoré si je aj ochotný, aj vzhľadom k ekonomickej sile obyvateľstva, priplatiť. Na stretnutí panovala aj všeobecná zhoda v tom, že celá produkcia potravín nemôže byť založená len na čisto ekologickej báze, lebo by na trhu boli dostupné iba drahé výrobky, ktoré by si spotrebiteľ najmä v chudobnejších regiónoch nemohol dovoliť kúpiť.

Mercosur

Na stretnutí rezonovali aj kritické názory ohľadne fungovania poľnohospodárstva a potravinárstva v globálnej ekonomike. V súvislosti s pripravovanou obchodnou dohodou EÚ so združením MERCOSUR krajín Južnej Ameriky prezentovala poľská aj česká strana konzervatívny a odmietavý postoj ohľadne otvorenia sa importu potravín, ovocia, zeleniny a mäsa z Južnej Ameriky. Slovenská strana vniesla do tohto problému skôr odborný pohľad a tým je otázka dodržiavania prísnych európskych ekologických a technologických noriem napr. pri pestovaní cukrovej repy, cukrovej trstiny a výrobe cukru. Zo strany juhoamerických producentov a obchodníkov takúto garanciu zaručiť je otázne. Európski poľnohospodári preto potrebujú vo vzťahu k svojim juhoamerickým kolegom rovnaké a férové šance aj vzhľadom k tomu, že títo produkujú za úplne iných ekonomických a ekologických podmienok.

Navyše nesmie sa stať, aby práve poľnohospodári boli obeťou obchodných záujmov vyplývajúcich z tejto dohody. Na jednej strane Európa predpisuje striktné agroenvironmentálne opatrenia a opatrenia súvisiace so zmenou klímy, na druhej strane otvára voľný obchod s krajinami, kde o takýchto opatreniach nemajú „ani chýru, ani slychu“.

Ďalšie stretnutie na podobnej úrovni by sa malo konať v Rakúsku.